

● **Malo poezije**

Odabrane pesme Branke Gajović

Iz zbirke pesama **GDE TEBE IMA** (*Nijansa*, Zemun, 1999)

Misao

Misli kako hoćeš
o onome što ja mislim
jer ozbiljno mislim
da misliš pogrešno
od početka svog mišljenja

Misleći na način
na koji ja mislim
nije misleći već tačan,
mislim, misaono sadržajan
osmišljen do kraja

E, pa sad misli
da sam umišljena
a tako misliti o meni,
najblaže rečeno,
je nepromišljeno
zato pre mišljenja
razmisli duboko

Zov

Nalazim se u prostoru
koji ničim ne podseća na tebe,
u prostoru koji je sličan vetrovima.
Zaboravljam mračno podozrenje
sebe sa sobom i u škrtosti tišine,
bez tebe, pevušim nešto slično muzici.
Gledam u daljinu i vidim tvoje korake
kako me odnose u dubine tmine.

Čekam sutra da te opet vrate
da se odmorim na tvojim nadržima
kad me nemir svlada i napusti spokoj.
Hoću da se ne plašim rastanka pred ponoć
kad spustiš blago svoje usne na moje čelo
i obećaš mi dan pun sunca i veselja,
kad me budnu lečiš od slutnji i smutnji
i postaješ muzika, a *struna* moje telo.

Volja

Kada zemlja postane mi tesna
kad vreva života prevrši meru
kada svet ovaj postane nemoguć
kad nađem u rasulu znanja svoja
a čula razlike ne opažaju

tad moja priroda besna
oblači novo ruho, novu veru
nameće, i krči put svemoguć
pa u sivilu onda čula moja
svaku nijansu boja zapažaju

Dilema

Skoči do neba
ako možeš da ga dohvatiš
Dosegni visine
ako su ti dostižne
Uzjaši zvezdu padalicu
ako ona pada na tvoj svet

Nemoj da skačeš
ako sa zemlje krećeš
Nemoj da jezdiš nagore
ako se visina plašiš
Nemoj da tražiš zvezdu
ako si slep od njenog sjaja

Naslikaj svoje nebo duginim bojama
i skloni se pod vlastitu nebesku kapu
Upali sveću da ne lutaš u odaji
Okruži se bićima od krvi i mesa
i maštaj da je vasiona beskonačna
puna tajni, izazova, puna čudesa

Da te pitam

Imaš li vremena
da ti nešto kažem?

Imaš li strpljenja
da slušaš nauk?

Imaš li koristi
da vreme trošiš?

Imaš li nerava
da čuješ jauk?

Imaš li volje
da išta činiš?

Imaš li stomak
da sve svari?

Imaš li pameti
da razumeš?

Imaš li kufer
za tuđe stvari?

Imaš li srce
da zakuca?

Imaš li dušu
za tuđu muku?

Imaš li sebe
da drugom daješ?

Imaš li snage
da pružiš ruku?

Praznina

Izvrnem džepove
kad oni – šuplji

Izvrnem rukave
kad oni – kratki

Izvrnem postavu
kad ona – bleđa

Onda počnem da izvrćem reči

Izvrnem rečenicu
kad ona – besmislena

Izvrnem misao
kad ona – nerazumljiva

Izvrnem priču
kad ona – nepotrebna

Na kraju počnem da izvrćem sebe

Izvrnem ruku
kad ona – zaboli

Izvrnem stomak
kad on – prazan

Izvrnem oči
kad ono – nema me

Potkovicica

Noć je
prohladna, hladna, kišna,
vetrovita, maglovita, vlažna

Noć je
blaga, topla, vrela, duga,
crna, tamna, jezovita

Noć je
puna mesečine, obasjana zvezdama,
bela, beskrajna, tajnovita

Noć je
stvorena za ljubav i maštanje,
za gluvarenje i umovanje,
za plakanje i praštanje

Noć je
stvorena za spavanje i bdenje,
za noćne more i molitve,
za duhove i providenje

Noć je moje vreme
Noću se kalim
da dočekam novi dan pun
starog železa teške stvarnosti
Teret me pritiska
povija, obara i gnječi
Svetlosti nema
samo odsjaj vatre
Treperi plamen
kao putokaz u mraku
Čući nada pritisnuta, ječi
Varnice skaču na sve strane
Obrćem rukama, kao kleštima,
događaje vrela, bremenite, znane

Cvrći ruka od vrela železa
Ne ispuštam ga
već savijam
Kujem potkovicu
za hitrog konja vrana
na kome jezdim
predskazanja puna,
oholosti, vere, al' sa mnogo rana
Znam da je noć za snivanje
al' kad java mori,
besmislen je san
Ja od starog gvožđa
kujem novi dan

Lepota

Lepota je čežnja ružnoće
da svoju nesavršenost uoči i svlada.
Lepota je težnja skromnosti
da svoju smernost odmeri i kada
pohvala godi al' hrli da bude deo
nekog višeg sklada.

Lepota je strepnja spokoja
da mir svoj očuva i sledi.
Lepota je nada bezmerna
da je beznade ne ophrva, jer vredi
tražiti rezerve vlastite kušnje
i kad je kasno i kada nada bleđi.

Lepota je nedokučivo pomamna
jer draži čula naša da je sagledamo.
I pit'o bi neko –
Šta je lepota, zar
savršena slika, napirlitana, gizdava, sjajna?
Ali, ma koliko da je materijalna lepota uočljiva,
duhovna lepota jeste velika i večna tajna.
Jer, lepota je sve što u suštini ružno nije,
iako sve što je lepo može u sebi zrna zla da krije.

Odlazak

Na uzglavlju sećanja
pritiska misao,
mori okrutno
umorno čelo
naborano,
staro, belo

Izbleдела ljubav
još prisutna
pokreće damar,
ruši, troši
vreme,
biće guši

Promašena verovanja
zalog večnosti
ostvarena sudbina
starost
istina gola,
satrta,
prepuna bola

Veruj

Kad prođe sve
kad ni muk
nema odjeka
kad *ništa* bude
sva budućnost sveta
kad pesak iscuri
kad klatno stane
kad sve je bilo
i nema više
kako ćeš znati
kako ću s neba
da znak ti šaljem
kako ćeš, ljubavi,
kako ćeš znati,
da li ćeš verovati
da još ti dajem?

Put do zvezda

Razgrni uvelo lišće po stazi
gde strelica pokazuje ti put
odavno nacrtan i zgažen.
Korakni unazad po brisanom putu,
jer svaki iskorak te ne vodi napred
sem do konačnosti najdaljoj, večnoj.
Zagrebi šibicom po svom usnulom telu
i baci iskru skrivenu, što tinja lagano,
na plodno tlo da se zapali trajno.
Igraj se sa svojom senkom
na svetlosti razigrane vatre.
Ne dopusti da još više izbledi
i bude bleđa senka senke.
Potamni njome sjaj zvezde lutalice
što te vodi, il' sledi,
al' ne daj da te satre
bleštavilo laži, oguglale sreće.

Obriši prašinu sa svoje stare slike
da vidiš novi lik u starom ramu
gde je staro novo
zato što je staro zaboravljeno sada,
a novo, u stvari, staro,
jer je davno nestalo. Kada?
Ni sam ne znaš zašto.
Udahni duboko svet okolo sebe.
Ispuni se verom da kadar si činiti
sve to nebrojeno puta
kao nekad i sad i uvek i svuda
da se ne bi pit'o: kuda sve to, kuda?
Jer, kad se sve to poslednji put zbije,
novo uvelo lišće zatrpće stazu
po kojoj si hodio napred idući natraške
i nijedna iskra zapaliti ga neće.
Gde god da otreš palidrvčetom u mraku,
sem dima i dimnoga vonja,
ništa drugo, novo oživeti nećeš.
U tami na zidu uz odsjaj vatre iz kamina
smešiče se senka stare senke
i ništa ti više neće biti važno.
Izdisaji čujni ispuniće prostor.
Bez volje, bez sete, naslonjen na život,
okonačćeš lako.
Pritajena sreća da se spokoj sprema
obuzeće tebe.
Konačno se smešiš i treperiš, jer umesto dušu
ti ispuštaš sebe.

Treptaji

U mladosti
nam se sve događa,
sve ima značenje prvog,
strpljenje i obuzdanost su nam strani.
Sve vri, kovitla i kipi od iznenađenja,
nemamo vremena da primetimo ponavljanje,
sve postoji da nas pravda i da nas brani.

U zrelosti
nam se svašta događa,
sve ima tok i redosled stvari,
neostvareno priželjkujemo potajno, s pravom.
Proživljeno smeštamo u sećanje nagomilano,
svašta nas mori, smiruje il' žesti,
nemamo nerava da mislimo napunjenom glavom.

U starosti
nam se ništa ne događa,
sve okušano, ostrašćeno je ostalo za nama.
Naslućivano, konačno, dovršeno još predstoji,
ništa nas ne raduje, ne dotiče niti bodri,
ništa je sve što nam preostaje kao tama.

No, da l' je baš sve tako?!
Star nisi onda
kad godine ti naboraju lice
već kad ti srce
nit prima nit šalje
talase i otkucaje, bez sete,
one stare *strune*
ni sam ne znaš tačno kada
u tebi razapete.